THE ADJECTIVE-A NEW APPROACH IN MODERN ROMANIAN GRAMMAR WORKS

Iuliana Matiş

PhD Student, "Babeş-Bolyai" University of Cluj-Napoca

Abstract:The study entitled The Adjective - A New Approach In Modern Romanian Grammar Works - not only analyzes and but also emphasizes the novelty concerning the use of the adjective recorded in the current grammar studies.

In order to highlight these differences the traditional grammar works will be compared to the new ones and those aspects which prove the scientific progress will be carefully examined.

Moreover, a very close attention will be given to the complex definition and description of the above mentioned class and last but not least a clearer delimitation between intensity and comparison, specific features of the adjective, will be made.

Thus in this work the modern elements concerning the adjective will be presented in comparison to the traditional ones.

Keywords: the adjective, the grammar, traditional, modern, variability.

Pentru numeroşi specialişti în domeniul lingvisticii, adjectivul a reprezentat unul dintre obiectele importante de cercetare ştiinţifică, temă pe care o vom trata şi noi în prezenta lucrare.

Abordând clasa adjectivelor, vom preciza, de la început, că ne vom restrânge cercetarea asupra lucrărilor celor mai însemnate, lucrări care stau la baza studiului acestei părţi de vorbire şi care sunt cosiderate repere ştiinţifice pentru cei care sunt interesaţi de acest subiect al lingvisticii. Menţionăm, de asemenea, că, pentru a evidenţia elementele de noutate înregistrate în lucrările actuale, este necesară o raportare permanentă la lucrările tradiţionale care au stat, un timp însemnat, la baza cunoaşterii şi a ştiinţei.

Lucrarea la care ne vom raporta, în acest studiu comparativ, este *Gramatica limbii române [GA]*[1],apărută în 1963 şi reeditată în 1966, iar lucrările actuale din care vom

[1]*Gramatica limbii române [GA], I, Bucureşti, Editura Academiei Române, 1966.*

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3992 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:38:48 UTC)

evidenția elementele nou-apărute sunt: *Gramatica limbii române [GALR]*[2] publicată în 2005 și reeditată în 2008, *Gramatica de bază a limbii române [GBLR]*[3], precum și lucrările monografice scrise de Mihaela Găitănaru[4], de Raluca Brăescu[5] și de Valerica Sporiș[6].

Referindu-se la adjectiv, lingviștii au încercat să concentreze caracteristicile de bază ale adjectivului sub forma unor definiții care s-au dovedit a fi diferite din punctul de vedere al perspectivei din care acesta a fost analizat. Ne propunem să prezentăm definițiile acestei părți de vorbire, așa cum apar ele în lucrările de gramatică amintite anterior, iar în urma analizei acestora, să punctăm diferențele care se remarcă.

În *Gramatica limbii române [GA]*, adjectivul este definit ca „partea de vorbire care se declină și exprimă o calitate a unui obiect, acordându-se cu substantivul care exprimă numele acelui obiect. El variază după gen, număr și caz. De asemenea, are forme deosebite pentru a exprima gradele de comparație”[7].

Autorii *Gramaticii limbii române [GALR]* afirmă că „adjectivul este clasa cuvintelor flexibile subordonate substantivului (sau unui substitut al acestuia), acordându-se cu acesta și limitându-i extensiunea prin atribuirea unei informații specifice. Dependența sintactică față de substantiv se produce direct, în cadrul grupului nominal (*fată frumoasă*), sau prin intermediul unui verb, în cadrul grupului verbal (*copiii sunt/cresc mari*), și se manifestă prin repetarea informației gramaticale asociate substantivului”[8].

În literatura de specialitate, apare și definiția formulată în *Gramatica de bază a limbii române*, conform căreia adjectivul este „o clasă deschisă de cuvinte flexibile, caracterizate:

- semantic, prin calitatea de a exprima proprietăți ale entităților (*Copilul este inteligent, sensibil, cuminte*), precum și de a acționa asupra extensiunii referenților desemnați prin substantiv, restrângând clasa de referenți la subclase (*uniformă*

[2] *Gramatica limbii române [GALR], I, București, Editura Academiei Române, 2008.*
[3] *Gramatica de bază a limbii române [GBLR], coordonator Gabriela Pană Dindelegan, București, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2010.*
[4] *Mihaela Găitănaru, Adjectivul în limba română. Structură și evoluție, Pitești, Editura Universității din Pitești, 2002.*
[5] *Raluca Brăescu, Adjectivul în română. Sintaxă și semantică, București, Editura Universității din București, 2012.*
[6] *Valerica Sporiș, Adjectivul în limba română. Studiu gramatical și semantic, Ediția a II-a revizuită și adăugită, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 2014.*
[7] *GA, ed. cit., p. 114.*
[8] *GALR, ed. cit., p. 141.*

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7
BDD-V3992 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:38:48 UTC)

școlară, uniformă militară, în raport cu *uniformă; navă fluvială, navă maritimă,* în raport cu *navă*);

- morfologic, prin flexiune în funcție de categoria de gen, număr și caz, marcate desinențial (*bun**ø**-bun**ă**-bun**i**-bun**e***) și prin categoria gradelor de intesitate, marcată analitic (*mai bun, foarte bun*);
- sintactic, prin necesitatea de a se raporta la un substantiv/de a avea un regent substantival (*școală nouă*) sau substitut al substantivului (*ceva nou, doi diferiți*), cu care se acordă și pe care, semantico-sintactic, îl modifică"[9].

Vom prezenta în continuare definiția adjectivului așa cum apare în lucrările monografice actuale, în care este tratată această temă.

Astfel, Mihaela Găitănaru se referă la adjectiv, oferind o definiție mai puțin obișnuită a acestei clase morfologice, potrivit căreia „adjectivul nu exprimă însușiri, ci atribuie însușiri obiectelor în procesul de epiteză"[10]. Pentru a facilita înțelegerea acestei informații, autoarea definește și termenul de *epiteză*, afirmând că „epiteza este procedeul atribuirii de însușiri (întrucât însușirile particulare pot caracteriza obiecte din clase diferite, există senzația unui transfer, a unei atribuiri, care în esență este asertarea unei însușiri despre un obiect)"[11]. În această ordine de idei, se poate afirma că o însușire poate fi atribuită mai multor obiecte (ex. galben-tricou *galben*, ceară *galbenă*), dar dintre toate, unul are în mod permanent această însușire, astfel încât pentru a întări ideea că unui obiect acea însușire i se atribuie, și nu o alta, adjectivul va fi însoțit de substantivul care poartă în conținut respectiva trăsătură, obținându-se, astfel, o comparație:*obraz galben ca ceara*. Așadar, se poate observa, încă o dată, că adjectivul atribuie însușiri obiectelor, în timp ce substantivul denumește obiectul și însușirea lui.

În ceea ce privește adjectivul, Raluca Brăescu susține că „adjectivul are un semantism vag și multiple trăsături comune cu alte unități"[12]și pune în evidență „relația adjectivului cu alte trei clase de cuvinte: verbul, substantivul și adverbul"[13]. Reliefând legătura adjectivului cu verbul, specialista afirmă că cele mai importante trăsături comune cu ale verbului sunt: „posibilitatea de a apărea în poziții predicative și capacitatea de a guverna complementele"[14]. Pentru a-și susține afirmația, ea ne oferă următoarele exemple:

[9] *GBLR, ed. cit., p. 212.*
[10] *Mihaela Găitănaru, op. cit., p. 6.*
[11] *Ibidem, p. 6.*
[12] *Raluca Brăescu, op. cit., p.21.*
[13] *Ibidem, p. 21.*
[14] *Ibidem, p. 21.*

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7
BDD-V3992 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:38:48 UTC)

-apariția în poziții predicative: „Ea este *suferindă*”[15]; -capacitatea de a guverna complemente: „Caut un om *interesat* de slujbă”[16]. Relația adjectivului cu substantivul este ilustrată de Raluca Brăescu prin afirmația: „din punct de vedere morfologic, atât substantivul, cât și adjectivul cunosc categoriile gramaticale de gen, număr și caz, manifestate prin aceleași mărci formale, desinențe, alternanțe fonetice (vocalice și consonantice), articol hotărât (în cazul adjectivelor antepuse numelor)”[17]. De asemenea, ea precizează faptul că „aceste informații sunt impuse, la adjective, prin *acord* de către centrul nominal al grupului: o *fată frumoasă*-niște *fete frumoase*”[18]. Pentru a ilustra legătura adjectivului cu alte clase de cuvinte, Raluca Brăescu se oprește și asupra comparației dintre adjectiv și adverb, afirmând că „în lucrările mai recente, adjectivele și adverbele sunt integrate în aceeași categorie, grupuri organizate în jurul formantului de gradare: Caut un copil *mai atent* decât mine. El conduce *mai atent* decât mine”[19].

O definiție complexă a adjectivului este cea oferită de Valerica Sporiș care, în urma unui studiu amplu asupra acestei părți de vorbire, îl definește ca acea „clasă lexico-gramaticală/partea de vorbire flexibilă (în cea mai mare parte), cu funcție de calificare, determinare sau cuantificare, cu existență dependentă de un nominal (subordonarea manifestându-se prin acord), dar cu autonomie semantică și funcțională, cu distribuție unidirecțională și, parțial, bidirecțională, exprimând sau atribuind caracteristica, însușirea, calitatea obiectelor/entităților denumite lingvistic prin substantive (adjectivul calificativ) sau aducând anumite precizări referitoare la aceste obiecte/entități (adjectivul noncalificativ)”[20].

Examinarea opiniilor lingviștilor menționați mai sus ne permite să formulăm câteva observații și concluzii:

- în gramatica tradițională, definiția adjectivului este lipsită de complexitate prin faptul că nu menționează explicit relația de subordonare în care se află adjectivul față de substantiv sau față de un substitut al acestuia, ci doar o sugerează prin termenul *acord*;
- un alt neajuns al definiției adjectivului în gramatica tradițională este generalizarea flexiunii pentru întreaga clasă a adjectivelor, însă există anumite

[15] *Ibidem, p. 22.*
[16] *Ibidem, p. 23.*
[17] *Ibidem, p. 24.*
[18] *Ibidem, p. 24.*
[19] *Ibidem, p. 27.*
[20] *Valerica Sporiș, op. cit., p. 34.*

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7
BDD-V3992 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:38:48 UTC)

adjective care nu se supun fenomenului de flexiune, fapt menționat în lucrările actuale prin formulări de tipul: „parte de vorbire flexibilă (în cea mai mare parte)”[21];

- o informație valoroasă este cea oferită de lucrările moderne menționate anterior, prin care se atrage atenția asupra faptului că adjectivul este partea de vorbire care *atribuie* însușiri obiectelor, spre deosebire de substantiv care denumește însușirile obiectelor sau ale entităților. Considerăm că termenul *atribuie* este mai potrivit decât cel de *exprimă*, folosit în gramatica tradițională, pentru definirea adjectivului, întrucât adjectivul, în cadrul grupului nominal, funcționează pe lângă un substantiv și are rolul de a-l individualiza, printr-o informație specifică;
- latura semantică a adjectivului este percepută diferit și în cadrul lucrărilor moderne de gramatică. Ni se pare mai potrivită afirmația Valericăi Sporiș, potrivit căreia, adjectivul este partea de vorbire „cu funcție de calificare, determinare sau cuantificare”[22], decât cea a Ralucăi Brăescu, conform căreia, „adjectivul are un semantism vag”[23], deoarece adjectivul caracterizează sau descrie obiectul denumit de substantiv, oferind o informație specifică, clară în legătură cu acesta;
- am constatat, de asemenea, că în lucrările recent apărute, cercetătorii recurg la o metodă integratoare de analiză a adjectivului, considerând la fel de importante atât direcția semantică și morfologică, cât și direcția sintactică, prin aceasta din urmă arătându-se necesitatea adjectivului de a se raporta la un substantiv sau substitut al acestuia, dar și la pozițiile sintactice pe care le ocupă: cea de atribut în grupul nominal, cea de nume predicativ în grupul verbal și cea de element predicativ suplimentar în structuri derivate.

Descrierea clasei adjectivelor înregistrează diferențe între studiile tradiționale și cele moderne și sub raportul determinării.

Autorii gramaticii tradiționale afirmă că adjectivele „pot să fie articulate și nearticulate”[24] și apoi aduc o completare importantă, în ceea ce privește articularea adjectivului, precizând că „adjectivul poate fi articulat enclitic când precedă un substantiv

[21] *Ibidem, p. 34.*
[22] *Ibidem, p. 34.*
[23] *Raluca Brăescu, op. cit., p. 21.*
[24] *GA, ed. cit., p. 121.*

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3992 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:38:48 UTC)

care ar fi trebuit să fie el articulat și nearticulat când substantivul este articulat cu articol nehotărât sau este nearticulat"[25].

Autorii gramaticilor moderne manifestă o reținere față de exprimarea conform căreia, adjectivul poate fi articulat sau nearticulat. Astfel, prezentând relația adjectivului cu articolul, autorii noii *Gramatici a limbii române[GALR]* susțin că „articolul enclitic *se atașează,* în limba română, primului component al grupului nominal:*omul* bun, în topica obișnuită (substantiv+articol+adjectiv) sau *bunul* om (adjectiv+articol+substantiv)"[26].

De asemenea, Valerica Sporiș vorbește despre „relația adjectivului cu morfemul de determinare (articolul)"[27], evitând sintagmele de tipul „adjectiv articulat" sau „adjectiv nearticulat". Autoarea afirmă că, în structurile cu topică inversă, când adjectivul precedă substantivul, aricolul hotărât „devine morfem de determinare, intrând în structura variabilă a adjectivului:*drăguța domnișoară*"[28], dar „rămâne semn al determinării substantivului"[29]. Se poate observa, așadar, că aricolul hotărât se adaugă formei adjectivului, dar se referă la substantiv, „individualizând obiectul și nu calitatea"[30].

Ceea ce mai poate constitui un element de noutate în lucrările actuale de gramatică română în legătură cu determinarea adjectivului este ilustrarea acelor situații mai rar întâlnite în folosirea adjectivelor și nelimitarea la regulile generale prevăzute de gramatica tradițională.

Conform acesteia din urmă, adjectivul „poate fi nearticulat (indiferent dacă substantivul este articulat ori nu) sau articulat cu articolul demonstrativ dacă substantivul este articulat enclitic"[31]. Aceeași lucrare conține afirmația conform căreia, „adjectivul poate fi articulat enclitic când precedă un substantiv […] și nearticulat când substantivul este articulat cu articol nehotărât sau este nearticulat"[32].

Toate aceste considerații reprezintă normele generale în folosirea adjectivului, gramatica tradițională limitându-se doar la acestea.

În noua *Gramatică a limbii române[GALR],* există, în plus, mențiuni referitoare la situații particulare legate de utilizarea adjectivului în comunicare. Vom prezenta, în continuare, câteva din afirmațiile de acest fel:

[25] *Ibidem, p. 121.*
[26] *GALR, ed. cit., p. 153.*
[27] *Valerica Sporiș, op. cit., p. 65.*
[28] *Ibidem, p. 65.*
[29] *Ibidem, p. 65.*
[30] *GALR, ed. cit., p. 141.*
[31] *GA, ed. cit., p. 121.*
[32] *Ibidem, p. 121.*

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3992 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:38:48 UTC)

- „fac excepție adjectivele care pot preceda un substantiv articulat enclitic, precum *întreg-întreg ținutul*, fiind însă posibilă și construcția *întregul ținut*”[33];
- „în anumite condiții stilistice sau la vocativ, și alte adjective pot preceda un substantiv articulat: pe *negre vițele*-i de păr sau *sărmane omule*!”[34];
- „în situația în care mai multe adjective antepuse au ca regent același substantiv, poate fi articulat numai primul adjectiv, când acesta se referă la tot grupul nominal pe care îl precedă (*singura* adevărată amintire) sau pot fi articulate toate adjectivele când între ele există raporturi de coordonare (*tăcutul* și *bunul* meu prieten;*albastrul, seninul* cer)”[35].

Considerăm oportună sintagma *articolul se atașează adjectivului* folosită de autorii noilor lucrări de gramatică română, în locul celei de *adjectiv articulat*, întrucât articolul se referă la substantiv, identificând obiectul denumit sau deosebindu-l de alte obiecte, idiferent dacă articolul intră în forma adjectivului sau a substantivului, în funcție de poziția adjectivului față de substantivul determinat.

De asemenea, observațiile specialiștilor introduse în lucrările recent apărute sunt bine-venite, având rolul de a aduce lămuriri în ceea ce privește folosirea adjectivului în situațiile neconforme cu cele prevăzute de gramatica tradițională și de a oferi soluții în utilizarea corectă a adjectivului, atunci când substantivul este determinat de două sau mai multe adjective.

Cele mai însemnate elemente de noutate specifice abordării adjectivului în gramaticile moderne și cele mai controversate sunt cele privitoare la sistemul comparației și al intensității.

În gramatica tradițională, categoria gradării apare numai cu denumirea de *grade de comparație*. Autorii lucrării amintite formulează definiția acestei categorii gramaticale, afirmând că „formele pe care le ia adjectivul pentru a arăta că o însușire poate exista în grade diferite la două sau mai multe obiecte sau la același obiect în împrejurări diferite se numesc grade de comparație”[36].

Reflectând asupra denumirii și a definiției acestei categorii gramaticale, se poate constata că, în lucrările mai recente de gramatică, expresia *grade de comparație* a fost

[33] *GALR, ed. cit., p. 153.*
[34] *Ibidem, p. 153.*
[35] *Ibidem, p. 153.*
[36] *GA, ed. cit., p. 126.*

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3992 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:38:48 UTC)

înlocuită cu expresia *grade de intensitate,* deoarece, conform noii *Gramatici a limbii române[GALR],* dintre toate „pot exprima o comparație explicită numai comparativul și superlativul relativ. Superlativul absolut nu presupune o comparație”[37], iar gradul pozitiv nu presupune manifestarea unei însușiri în grade diferite.

Autorii aceleiași *Gramatici a limbii române[GALR]* refuză denumirea *grade de comparație* și își justifică atitudinea pe baza concluziei la care au ajuns: „intensitatea unei însușiri poate fi stabilită prin comparație (comapratívul și superlativul relativ) sau fără comparație (superlativul absolut)”[38].

Pentru această denumire au optat și autorii *Gramaticii de bază a limbii române[GBLR],* completând ideea anterioară prin precizarea că „gradarea proprietății poate fi privită în mod *absolut* (Filmul este *foarte interesant*) sau poate fi privită prin *comparație,* comparându-se gradul în care este posedată o însușire/o proprietate de către obiecte diferite (Filmul este *mai interesant* decât cartea) sau de același obiect în momente diferite (Oscarul de anul acesta a *fost mai interesant/mai puțin interesant* decât cel de anul trecut)”[39]. Astfel, în prezentarea gradelor de intensitate, autorii acestei gramatici folosesc trăsăturile *intensitate*, *comparație*, apreciind drept „grade de intensitate caracterizate prin trăsătura [+Comparație], comparativul de egalitate, de inegalitate și superlativul relativ”[40], iar „superlativul absolut se caracterizează prin [+Intensitate maximă], [-Comparație]”[41].

Se poate remarca faptul că în *Gramatica de bază a limbii române[GBLR],* autorii folosesc expresia *grade de intensitate,* dar referindu-se la conținutul lor semantic, ei afirmă că gradarea unei însușiri se realizează, în anumite cazuri, prin comparație, prin raportarea obiectului la alte obiecte sau prin raportarea obiectului la același obiect în circumstanțe temporale și spațiale diferite, iar în alte cazuri, prin intensitatea maximă cu care se manifestă proprietatea obiectului.

Astfel, urmărind aceste explicații, considerăm că denumirea gradelor ar trebui să includă cele două sintagme:*grade de intensitate* și *grade de comparație*.

La această concluzie ajung și alți specialiști și astfel, în lucrările lor, sunt întâlnite ambele denumiri ale categoriei gramaticale a gradării, atât cea de *grade de comparație*, cât și cea de *grade de intensitate*.

[37]*GALR, ed. cit., p. 155.*
[38]*Ibidem, p. 154.*
[39] *GBLR, ed. cit., p. 215.*
[40] *Ibidem, p. 215.*
[41] *Ibidem, p. 215.*

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3992 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:38:48 UTC)

Unul dintre lingviștii care întrebuințează aceste structuri este Mihaela Găitănaru. Ea afirmă că „deosebirea dintre comparație și intensitate a fost motivată semantic”[42]. Autoarea își susține afirmația prin următoarele argumente:

- „dacă însușirea este atribuită unui obiect sau unui grup de obiecte (la plural sau realizat prin coordonare) considerate unitar, avem de-a face cu așa-zisele grade de intensitate: intensitatea însușirii este considerată obișnuită, normală, indiferent de mărimea ei (pozitivul); […] și, la polul extrem al normalității (superlativul absolut)”[43];
- „dacă, în schimb, atribuirea însușirii se face la mai multe obiecte sau grupuri (de cele mai multe ori două), trebuie precizat raportul dintre ele din punctul de vedere al intensității. Acest lucru se face prin intermediul gradelor de comparație: obiectele au aceeași intensitate a însușirii, indiferent de mărimea ei (comparativul de egalitate); au intensitatea în mod diferit pe o treapta mai mare sau mai mică (comparativul de superioritate sau de inferioritate)”[44].

Prin urmare, pornind de la aceste considerente, în lucrarea Mihaelei Găitănaru, sunt prezentate separat „gradele de intensitate”[45] care conțin pozitivul și superlativul absolut, respectiv „gradele de comparație”[46] și anume, comparativul și superlativul relativ.

Împărtășind aceleași păreri, Valerica Sporiș vorbește despre „sistemul comparației și al intensității”[47], iar categoria gramaticală specifică adjectivului și nepreluată, prin acord, de la substantiv, este numită, în ultima sa lucrare despre adjectiv, „categoria comparației și a intensității”[48].

În încercarea de separare a gradelor de intensitate de gradele de comparație, Valerica Sporiș folosește „operatorul [+/-Comparație]”[49], în funcție de care distinge:

- „*termenii marcați* ai opozițiilor comparației-gradele relative […], adică *gradele de comparație* în sensul consacrat al conceptului: comparativul, superlativul relativ”[50], grade care arată o trăsătură a obiectului în raport cu a altor obiecte sau cu a obiectului însuși în situații diferite;

[42] *Mihaela Găitănaru, op. cit., p. 95.*
[43] *Ibidem, p. 96.*
[44] *Ibidem, p. 96.*
[45] *Ibidem, p. 97.*
[46] *Ibidem, p. 105.*
[47] *Valerica Sporiș, op. cit., p. 83.*
[48] *Ibidem, p. 84.*
[49] *Ibidem, p. 85.*
[50] *Ibidem, p. 85.*

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7
BDD-V3992 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:38:48 UTC)

- „*termenii nemarcați*-gradele absolute/gradele de intensitate […]: *pozitivul și superlativul absolut*”[51], grade care ar fi numite impropriu „de comparație”, atâta timp cât ele nu presupun compararea însușirii unui obiect cu a altor obiecte sau cu a obiectului însuși în contexte diferite.

În concluzie, având în vedere faptul că gradarea însușirii unui obiect se realizează, uneori, prin raportare la acea însușire a altui obiect sau a obiectului însuși în circumstanțe spațio-temporale diferite, determinând apariția imediată a unui „complement comparativ”[52] (Dan este *mai inteligent decât George;* Dan este *cel mai inteligent dintre studenți*), iar alteori, fără raportare la alte obiecte sau la obiectul însuși, arătând manifestarea obișnuită, necomparată a însușirii (Dan este *inteligent*) sau manifestarea maximă a însușirii (Dan este *foarte inteligent*), considerăm că denumirea modernă își dovedește complexitatea și elimină lipsa de proprietate a termenilor, iar, în felul acesta, expresia *categoria comparației și a intensității* devine recomandabilă pentru orice lucrare în care se prezintă tema adjectivului.

Adjectivul reprezintă o clasă unitară de cuvinte care exprimă caracteristici ale entităților și care servește la descrierea elementelor universului, a lumii în care există și comunică individul cu semenii săi. Relaționarea aceasta se poate realiza și fără ca omul să fie conștient că folosește un adjectiv atunci când caracterizează obiectul, dar cunoscând faptul că această descriere are loc în prezența unui adjectiv, comunicarea devine mai sigură și corectă, deoarece este ancorată într-un domeniu probat al existenței, acela al științei lingvistice.

Bibliografie

Gramatica limbii române [GA], I, București, Editura Academiei [Române], 1996.

Gramatica limbii române [GALR], I, București, Editura Academiei Române, 2008.

Gramatica de bază a limbii române [GBLR], coordonator Gabriela Pană Dindelegan, București, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2010.

Găitănaru, Mihaela,*Adjectivul în limba română. Structură și evoluție*, Pitești, EdituraUniversității din Pitești, 2002.

Brăescu,Raluca,*Adjectivul în română. Sintaxă și semantică*, București, Editura Universității din București, 2012.

[51] *Ibidem, p. 85-86.*
[52] *GALR, ed. cit., p. 156.*

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3992 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:38:48 UTC)

Sporiș,Valerica,*Adjectivul în limba română. Studiu gramatical și semantic*, Ediția a II-a revizuită și adăugită, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 2014.

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3992 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:38:48 UTC)